

„České právní myšlení a logika–minulost a perspektivy“

Mgr. Karin Kuhnová, Dr.

Studijní rok 2002-2003 zahájila katedra právní teorie Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně dne 26. 9. 2002 uspořádáním konference „České právní myšlení a logika–minulost a perspektivy“. Podpora konferenčnímu jednání byla poskytnuta z prostředků Vzdělávací nadace Jana Husa a Austrian Science and Research Liaison Office Brno. Karin Kuhnová, řešitelka grantového projektu „Právo a logika“ (projekt HESP č. 0118), oslovila vědecké a pedagogické instituce i odborníky z právní praxe: jednání se zúčastnili zástupci tří právnických fakult v České republice (z Brna, z Olomouce a z Plzně), Ústavního soudu České republiky v Brně, Ústavu státu a práva Akademie věd České republiky z Prahy a Univerzity Pardubice (Institutu Jana Pernera se sídlem v Praze). Konference měla i mezinárodní účast: z Rakouska byl zastoupen Institut für Rechtsphilosophie, Rechtssoziologie und Rechtsinformatik (Univerzita Graz) a ze Slovenské republiky přijali pozvání hosté z Filozofické fakulty Komenského univerzity v Bratislavě a z Právnické fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košicích.

U pracovního jednání konference přivítal přítomné na půdě Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně pan děkan doc. JUDr. Jan Svatoň, CSc.. Zakládajícím charakteru konferenčního jednání odpovídala široká skladba konferenční tematiky ve třech odborných sekcích:

- sekce I: Česká právní myšlení a logika-díla a osobnosti
- sekce II: Recentní česká právní věda-logické aspekty problematiky
- sekce III: Perspektivy vývoje právní nauky a právní argumentace v době evropské integrace-logické aspekty problematiky

Dopolední jednání první odborné sekce „České právní myšlení a logika-díla a osobnosti“ vedl prof. JUDr. Pavel Holländer (Ústavní soud České republiky). Jako první vystoupil Em. Univ.-Prof. DDr. Ota Weinberger (Institut für Rechtsphilosophie, Rechtssoziologie und Rechtsinformatik, Univerzita Graz). Referátem na téma „Přínos české právní logiky do světové jurisprudence a filozofie“ klasifikoval vazby logiky a teoretického právního myšlení. Vyjádřil se k nejdůležitějším teoretickým místům povinnostní logiky, zastavil se i u problematiky zmocňovací norem a normologického skepticismu. Na závěr zhodnotil vztahy doktrín neo-institucionalismu a ryzí nauky právní. Následující vystoupení doc. JUDr. et PhDr. Miloše Večeři (Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně) „K Weyrově logické formě právní normy“ bylo rozbořením Weyrova vě-

deckého postoje k formálním znakům právní normy; k tomu, co je „signum“ právní normy. Doc. Večeřa především prezentoval Weyrovo pojetí relací norem a formálně logické stránky usuzování. Práci Karla Engliše (hlavně její formálně logické kompozitě) byl věnován referát mgr. Petra Osiny (Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci), nazvaný „Karel Engliš-Teleologie jako forma vědeckého poznání“. Mgr. Osina poukázal na problematiku ontologického, normologického a teleologického řádu v díle osobnosti osnovatele teleologické hospodářské teorie a věnoval se ponejvíce Englišově klasifikaci poznávání vnějšího světa. JUDr. Karin Kuhnová (Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně) se v příspěvku „Logika a společnost“ zabývala změnou náhledů na logickou materii v době postmoderní mnohosti vědeckých paradigmat a hodnot. Současný stav označila za charakteristický tím, že dochází k postupné „emancipaci“ logických směrů. JUDr. Michal Lamparter (Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně) obrátil pozornost od „věcných“ aspektů právní teorie k přirozenoprávním aspektům. Pohovořil o vlivu mezilidsky vztahových momentů (lásky) na autonomní i heteronomní regulaci lidského jednání.

Jednání odborné sekce číslo dvě: „Recentní česká právní věda-logické aspekty problematiky“ vedl doc. JUDr. et PhDr. Miloš Večeřa. Prvním přispívajícím byl doc. JUDr. Jan Hurdík (Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně). Ve vstupu nazvaném „Emocionální rozměr práva“ pojednal o specifických vazbách institucionalizovaného světa práva s lidskou emocionalitou. Zabýval se přínosem humánního myšlení pro současnou vědu a změnami v teorii vědy (především prací G. Holtona). Mgr. Silvia Capíková (Filozofická fakulta Komenského univerzity v Bratislavě) si v příspěvku „Legislativa, legislativna statistika, legisprudencia? Úvahy nad tvorbou práva.“ položila otázku, zda mohou legislativně statistické aktivity a interpretace „sociologické databáze“ úspěšně napomoci naplnění funkcí platného práva. Navázal JUDr. Tomáš Sobek (Ústav státu a práva AV ČR v Praze) s tematikou „Od Fermata k právním pojmům“. „Matematicko-logický“ laděný příspěvek měl podstatné souvislosti s formálními otázkami interpretace v právu a s teorií požadavků na formalizovaný jazyk práva. PhDr. Ján Čipkár (Právnická fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košicích) se na závěr druhé sekce jednání věnoval osobnosti finského filozofa a logika G. H. Wrighta a jeho přínosu pro oblast neklasických logik; speciálně pro deontickou (povinnostní) logiku. Popsal Wri-

tův formalizovaný pohled na oblast „preskripční“ jeho názory na problematiku logiky lidského jednání.

Po odpolední přestávce následovalo jednání třetí konferenční sekce: „**Perspektivy vývoje právní nauky a právní argumentace v době evropské integrace-logické aspekty problematiky**“. Jednání vedl Em. Univ. - Prof. DDR. Ota Weinberger. První referát, zpracovaný mgr. Michalem Šejvlem (Právnícká fakulta Západočeské univerzity v Plzni), využil analýzu právně praktických otázek „*Argumentace Evropského soudního dvora*“. Poukázal tak na aktuální hermeneutické otázky období budování a moderní praxe evropského práva. JUDr. Jan Pinz (Univerzita Pardubice, Institut Jana Pernera, pracoviště Praha) vystoupil s příspěvkem „*Elementární a tzv. právní logika jako logica applicata*“. Nastínil úlohu logiky v právu osobitým způsobem: sumarizoval prameny takzvané „právní logiky“ v českých podmínkách a provedl charakteristiku jejich obsahové doktríny.

Po závěrečné diskusi uzavřel konferenční jednání vedoucí pořadající katedry právní teorie Právnícké fakulty Masarykovy univerzity v Brně docent Miloš Večeřa s poděkováním přítomným za bohaté diskusní vstupy. Z konferenčního dne vyplynulo, že dnes je v oboru právní logiky předmětem zájmu nejen vytvoření teoretického „kompendia“ poznatků; daný obor je třeba v době celoevropského integračního procesu rozvíjet a orientovat na právně aplikační otázky. V tomto smyslu byla vytvořena „objednávka“ na další pracovní setkání. Bezprostřední návaznost na konferenci bude mít publikace sborníku, který poslouží nejen jako dokument z uvedeného odborného jednání, ale stane se doplňujícím studijním materiálem pro nově koncipovaný povinně volitelný předmět „Logika pro právníky“, vyučovaný ve druhém semestru magisterského prezenčního studia na „mateřské“ Právnícké fakultě Masarykovy univerzity v Brně.